

Energetický audit: povinný

PAVOL KOSA

Ktoré firmy musia mať tento rok povinne spravený energetický audit? A čo sa stane, ak ho neurobia?

Povinnosť sa týka všetkých priemyselných firiem s celoročnou spotrebou energie od 5 500 do 20 000 MWh. Väčší spotrebitelia energie si musia podľa zákona č. 476/2008 o energetickej efektívnosti dať urobiť audit do konca roka 2013. Audit je tento rok povinný aj pre pôdohospodárov, v ich prípade je horný limit do 10 000 MWh. Ak firma audit nebudú mať, sankcia môže byť až 30-tisíc eur. To by však nemalo byť hlavným dôvodom na jeho spracovanie.

Čo sa dá reálne očakávať od výsledkov auditu? Koľko z nákladov na energie môžu firmy ušetriť?

Realizácia navrhnutých opatrení z dobre spracovaného auditu môže priniesť oveľa vyššie benefity, ako sú náklady naň. Mnoho auditov bolo urobených už v minulosti práve preto, že ich manažéri chceli znížiť náklady, čo sa im aj podarilo. Energetické audity sú čoraz častejšie aj dobrým predpokladom na to, aby podniky získali úvery na úsporné opatrenia. Ak má firma náklady na energie viac ako 5 % z celkových prevádzkových nákladov, audit by mal byť nevyhnutnou podmienkou na dobré riadenie. Úspory nákladov sa podľa skúseností pohybujú v rozmedzí 5 až 30 % z nákladov na zabezpečenie energie.

Aká je primeraná návratnosť investícií do energetickej efektívnosti?

Každá správa z auditu musí podľa zákona obsahovať návrh energeticky úsporných opatrení v troch úrovniach – od bežných až

po drahšie riešenia. V správe musí byť vždy čo najpresnejšie vyčíslené, koľko bude ktoré opatrenie stáť a ako rýchlo sa investície objednávateľovi vrátia. Sú audítori, ktorí hovoria o optimálnej 3-ročnej jednoduchej návratnosti. No jednoduchá návratnosť opatrení zameraných na energetickú efektívnosť na úrovni do 7 rokov je stále akceptovateľná, najmä pri investične náročnejších opatreniach.

Ktoré oblasti ponúkajú možnosti na úsporu, hoci na prvý pohľad by si to podnikatelia nemuseli myslieť?

Často sa pri audite zistí veľa významných úsporných opatrení organizačného charakteru a nízkonákladových opatrení. Patrí medzi ne úprava dohôd o nákupe energetických médií, dodržanie podmienok odberu energie, sledovanie a vykazovanie reálnych spotrieb v závislosti od produkcie a na ich základe zásahy do prevádzky, napríklad pri výrobe na sklad.

Ako rozoznať dobrého audítora?

Ťažká a tento rok aktuálna otázka. Vzhľadom na počet povinných subjektov je na Slovensku málo skúsených audítorov a audítorských firiem. Povinný energetický audit môžu

spracovať iba energetickí audítori zapísaní v zozname audítorov, ktorý je zverejnený na internetovej stránke ministerstva hospodárstva, prípadne audítori z inej členskej krajiny EÚ. V súčasnosti je v zozname zapísaných 92 audítorov. Slovenská inovačná a energetická agentúra vyškolila od polovice 90. rokov viac ako 400 audítorov. Teoreticky by mohlo byť slovenských audítorov dostatok, no praktické skúsenosti môžu mnohým chýbať. Pri výbere sa oplatí vypýtať si referencie, ktoré možno overiť. Dobrý audítor ako odborne spôsobilá osoba by mal byť všestrannejší a musí mať slušné znalosti v oblasti fyziky, matematiky aj ekonomiky. Nevyhnutnou podmienkou je, aby vedel klásť otázky a počúvať odpovede na ne.

Koľko by mal audit stáť?

Firmy majú svoje cenníky, zvyčajne v závislosti od počtu hodín potrebných na spracovanie auditu, ktoré nie je jednoduché vopred odhadnúť. Časový rozsah závisí od dostupnosti relevantných informácií. Okrem vyhľadávania údajov napríklad v archíve či v účtárni, je niekedy potrebné uskutočniť aj rôzne merania. Pri orientačnom audite zameranom iba na zistenie, či sa oplatí robiť veľký audit, prípadne pri audite zameranom na jednoznačne identifikovateľný problém, môžu práce trvať jeden až dva týždne. Pri komplexnom audite vo veľkej firme s rôznorodým používaním energie aj pol roka. Cena auditu sa niekedy určuje aj na základe nákladov na energiu, napríklad vo Francúzsku sa to pohybuje v rozpätí 0,5 až 3 %.

Autor pracuje v Slovenskej inovačnej a energetickej agentúre na odbore legislatívy, metodológie a vzdelávania.